

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

XII. De sepulturis & Canonica portione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

ex utroque parente sibi conjunctos, cum proximis gradu ascendentibus concurrant, *latè Nov. de hered. ab intest. Cæcilius* his omnibus deficientibus succedit vir uxori, & e contra, *l. unica Cod. Unde vir & uxor iungo ibid. Auth. Prætoræ & Nov. §. 1. & 117. unde desumpta est, & postremò fideus, l. 1. & l. 4. C. De bonis vacant. junctâ d. l. unic.* Quod attinet ad bona allodialia Nam in feudalibus alius ferè successiois ordo est, *ut videre est in cap. 1. de natura success. feud. in cap. 2. de success. feud. & alibi in libris Feudor.*

§. 3. Clerico intestato qui succedant.

Et hæc quoad successionem in bonis secularium. At Clerico intestato succedunt liberi, si quos ex legitimo matrimonio antè procreavit: deinde ex copulangiis; & his deficientibus, Ecclesiæ sive alate, cui inservivit, *can. fin. xii. quæst. 5. cap. 1. & ibi DD. Ext. De success. ab intest. §. si quis autem Episc. Novel. de Eccles. titulu. facit. can. Simi manifesta xii. quæst. 1.* Idque in bonis propriis ipsius Clerici. Quæ enim prospectu Ecclesiæ ad eum pervenerunt, non hæredibus ejus deferuntur, sed collegio clericorum; aut si separatim extra collegium bona illa possidebat (ut Episcopus, Parochus & similes) ejus successoribus. *cap. Relatum 12. De testam. cap. fin. De off. ord. in 6. & Statutum 7. De elect. in Clement. & cap. 2. eod. in Extravag. Ioan. XXII.*

§. 4. In Capitula, aliosque, qui Episcopi aut aliorum defuncti bona occupant

Hinc illa Bonifacii VIII. Constitutio in Capitula, aliosque, qui defuncti Prælati bona occupant: Quia, *inquit*, sæpè contingit, quòd Cathedralibus & regularibus ac collegiatis Ecclesiis vacantibus, Capitula, conventus, Collegia & singulares earundem personæ bona à Prælatibus ipsarum dimissa vel vocationis tempore obventientia, quæ in utilitatem dictarum Ecclesiarum expendi, vel futuris deberent successoribus fideliter reservari, occupant, inter se dividunt, subipiunt, dilapidant, dissipant & conlumunt, in earum grave dispendium & jacturam: Nos ipsorum casus reprimere, ac Ecclesiarum indemnitate præcavere volentes, decernimus, ut hi, qui præmissa de cætero præsumpserint, eo ipso sint & tandem maneat ab officio & beneficiis quibuscumque suspensi, donec plenè restituerint quicquid de bonis præceperint supradictis; Non obstantibus quibuslibet privilegiis vel indulgentiis, aut consuetudinibus, constitutionibus vel statutis, juramento, confirmatione Sedis Apostolicæ, aut alia quacumque firmitate vallatis; quæ omnia quoad hoc auctoritate Apostolicæ revocamus, cassamus & irritamus, ac nullius deinceps volumus esse firmitatis, *text. est in cap. Quia sæpè 40. De elect. lib. 6. adde can. Quoniam quidam dist. 75. can. illud cum can. seq. xii. quæst. 2.*

DE SEPULTVRIS ET CANONICA PORTIONE.

TITULUS XII.

Hic subsequenter de sepulturis videamus, quæ pio & probato majorum more in Ecclesiis vel monasteriis, aut eorum cæmeteriis exercitari solent, *cap. 3. Ext. hoc tit. can. Non assumemus, in fine can. Cum gratia xii. quæst. 1. quibus loc. & ratio redditur.*

§. 1. Sepultura electio cuiuslibet libera, exceptis impuberibus.

Liberum est autem cuiuslibet, quo velit loco, sepulturam sibi diligere, *cap. 1. in verbis, nulli tamen negamus, & cap. Cum super 8. Ext. eod. c. 2. §. fin. eod. in 6. ad c. ut & uxor inconsulto marito, & filius sine assensu patris sui, hanc potestatem sibi vindicant, cap. De uxore 7. Ext. eod. in 6. Nisi sit filius impu-*

bes, cui propter defectum iudicii pater sepulturam elegit, si id ferat loci consuetudo; alioqui cessante in sepulchro majorum suorum, vel in parochiali Ecclesia humandus est, *d. cap. penult. adde §. ubi itaque §. inf. eod.*

§. 2. Item exceptis Religiosis.

In Religiosis sequimur præscriptum Bonifacii VIII. quod ita habet: Religiosi nisi à propriis monasteriis a dco forsitan sint remoti, quòd ad eam cum moriuntur, commodè portari non possunt, nequeunt (cum velle vel nolle non habeant) sibi eligere sepulturam; sed sunt apud sua monasteria tumulandi, *text. est in can. fin. eod. in 6.*

§. 3. Els.

§. 3. *Electio sepultura etiam in loco minus religioso permissa.*

Igitur in cæteris libera sepulturæ electio est, etiam in loco minus religioso, *cap. 2. §. fin eod. in 6. modò id malitiosè non fiat: neque enim malitiis indulgendum est, cap. 3. Ext. eod. Et l. In fundo D. De rei vind.*

§. 4. *Improbatur conventio de sepultura certo loco eligenda, vel electa non mutanda.*

Interdicitur verò Clericis & Religiosis, ne quem inducant ad eligendam apud se sepulturam, vel ad eam semel electam non mutandam: secus electio etiam jurato facta, nullius momenti est, in ferrique iubetur defunctus eò loci, quo alias cessante electione inferendus erar. Et si fortè Clerici vel Religiosi eundem in sepulturam suam receperint, conveniri poterunt non solum ad restitutionem sepulti corporis, omniumque eorum, quæ ratione sepulturæ perceperunt, verum etiam si contumaces sint in restituendo post decendum, Ecclesia & cœmeterium eorum interdito Ecclesiastico ipso jure subjicitur, quousque restitutioni plenè satisfiat, *cap. 1. eod. in 6. ad de Glos. ibid. Et c. 3. §. 6. Ext. eod.*

§. 5. *Ubi sepeliendus sit, qui sepulturam sibi non elegit.*

Ubi itaque defunctus sepulturam sibi liberè non elegit, sepeliendus est in sepulchro majorum suorum: aut, eo deficiente, in parochiali Ecclesia, *cap. 1. Et ibi in eod. cap. 3. in verb. sed in sua parochiali, eod. in 6. exceptà uxore, quæ defuncti mariti sepulturam sequitur, can. Vnaquæque xiii. quest. 2. & si fortè plures ea maritos habuerit, mariti postremò defuncti, cujus domicilium & honorem retinuit, cap. 3. §. mulier eod. in 6. Idem quoque in marito retinendum esse indicat his verbis Hieronymus: Quos conjunxit unum conjugium, conjugat unum sepulchrum: quis una caro sunt, & quos Deus conjunxit, homo non separet. *Extas in can. 2. in fine xiii. quest. 2. sed haud dubiè accipiendum est, ubi sepultura non est electa, juxta supra allegata.**

§. 6. *Ruri mortuus ubi sepeliendus.*

De eo ad dubitari posset, quo loco sepeliendus sit, qui dum ruri animi gratià, vel rusticà occupabatur, nullà electà sepulturà, ibi decessit? Et magis est, si absque periculo inde exportari

possit, eum ibidem non esse sepeliendum, sed remittendum ad sepulturam parochialem, vel potius majorum suorum, *cap. 3. in princ. hoc tit. in 6. cap. 1. Ext. eod.*

§. 7. *Quibus sepultura Ecclesiastica sit interdictum.*

Et quamvis nemo ab Ecclesiastica sepultura prohiberi debeat, juxta illud Ecclesiastici: Mortuo non prohibeas gratiam, sciens quoniam omnes moriemur, *can. In Ecclesiastico xiii. quest. 2. occurrunt tamen nonnulli, quibus sepultura Ecclesiastica jurè denegatur, imò planè interdicta est: veluti sunt, hæretici, eorumque receptatores & fautores, cap. 2. De hæret. in 6. in duello interfecti, Concil. Trident. sess. 25. cap. 19. de reform. adde cap. 1. Ext. De torneament. vel alias excommunicati, cap. Sacris 12. Ext. hoc tit. quibus cum viventibus non communicemus, nec defunctis communicare debemus, d. cap. Sacris. Adde Judæos, paganos, *can. Ecclesiam cum can. seq. de consecr. distinct. 1. usurarios manifestos, cap. 3. Ext. De usur. raptores, juxta cap. 3. Ext. De rap. fures & latrones in flagranti crimine occisos, cap. 2. Ext. De furt. Et can. penult. xiii. quest. 2. quive mortem sibi consciverunt, can. Placuit xxiii. quest. 5. vel in Pascha Eucharistiæ Sacramentum non sumplerunt, cap. Omnes jurisque Ext. De penitent. cæterosque, qui gravioribus peccatis obnoxii ex hoc mundo impoenitentes discesserunt, *text. in can. Quibus xiii. quest. 2. Sed nec interdicti tempore quis ad sepulturam Ecclesiasticam admittendus est; neque is, qui nominatim interdicto multatus est, ut infra latius explicabitur sub Tit. de sentent. excom. cap. 1. hoc tit. in Clem. latius Hostiens. in Sum. in de sepult. Sylvest. in V. Sepultura.***

§. 8. *Pœna recipientium interdictos Ecclesiastica sepultura.*

Qui autem hæreticos, receptatores, fautoresque eorum scienter præsumpserint Ecclesiasticæ sepulturæ tradere, ex Constitutione Alexandri IV. excommunicatione notantur: à qua non antè absolventur, quam propriis manibus sepultos publicè eruerint & projecerint. Sed & locus ipse perpetua sepultura privatur, *cap. 2. in princ. De hæret. lib. 6. dum tamen eorum ossa discerni possint ab aliis, juxta d. cap. Sacris. In eos quoque, qui vel interdicti tempore, vel excommunicatos publicè, vel interdictos nominatim, vel usurarios*

rarios manifestos scienter in cœmeteriis sepelire præsumpserint, ex decreto Clementis V, in Concilio Viennensi, excommunicatio ipso facto constituta est, à qua neque antè liberantur, quam arbitrio Diœcesani Episcopi, satisfactionem injuriæ iis, quibus hoc nomine irrogata est, competentem exhibuerint: nullo emptionis vel quovis alio privilegio, quavis etiam verborum formâ concepto, illis suffragante, *cap. 1, eod. tit. in Clement. Hac qua dicuntur de non sepeliendis excommunicatis & interdictis, attemperanda sunt juxta Extravag. Martini V, quam vide in §. sane, inf. de sentent. excommunicat.*

§. 9, Reconciliatis sepultura Ecclesiastica restituitur, & ad refusionem damni compelluntur heredes ipsorum.

Quæ certè exaudienda sunt de iis, qui impœnitentes, non reconciliati Ecclesiæ, ex hac vita migraverunt. Ceterùm si quis in extremis diu ageret, legitime absolutus fuerit, huic cœmeterium aliâque Ecclesiæ suffragia minimè deneganda sunt, *cap. Sacris 12, cap. fin. Ext. hoc tit.* Cujus tamen hæredes & propinqui, ad quos bona ejus pervenerunt, ad restitutionem damni à defuncto illati, conveniri & constringi poterunt, *d, cap. fin. cap. 5, Ext. De raptorib.*

§. 10, Casu sublato sepultura non deneganda.

In eo, quem casus inopinatus oppressit vel sustulit, hanc regulam sequimur, ut cui communicabamus viventi, eidem quoque defuncto communicemus, *cap. Ex parte 11, Ext. eod.* nisi tamen eum in peccato discessisse constiterit. Glossa & Panorm. *ad d. cap. Ex parte per text. in can. Non asstimemus, can. Pro obventib. xii. q. 2.*

§. 11, Pro sepultura loco nihil exigendum est.

Illud admonendi sumus, à sacris Canonibus omninò interdicti, ne pro loco sepulturæ aut exequiis mortuorum aliquid exigatur; prætextu etiam consuetudinis, *cap. Abolenda 13, Ext. hoc tit. can. Quæstia, can. In Ecclesiastico xii. quæst. 2, cap. Non satis 8, cap. Ad Apostolicam 42. Ext. De simonia, nisi consuetudo pia & laudabilis aliud dictaverit, d, e, Apostolicam, Glos. ad d. c, Abolenda.*

§. 12, De Canonica portione parochiali.

Nemo autem prohibetur Ecclesiæ, cujus sepulturam elegit, aliquid legare vel relinquere, *can. Qui oblationes cum e, seq. xii. q. 2, cap. Relatum ext. De testam.* salvâ tamen Ecclesiæ parochiali canonicâ suâ portione, quam hæc detrahit ex relicto, instar Falcidiæ: quæ quandoque quarta est, quandoque tertia, quandoque media, pro loci consuetudine. De quarta est *textus in cap. Cum super 8, Ext. hoc tit. de tertia in cap. 1, ext. eod. de media in c. 2, cap. 9, Ext. eod. de consuetudine in d, cap. 9.*

§. 13, In quibus legatis cesset portio canonica.

Exceptis tamen legatis, pro ornamentis, pro fabrica, pro luminaribus, pro septimo, vigesimo, trigésimo, sive aliâs ad perpetuum cultum divinum, relictis, in quibus cessat detractio canonice portionis, *cap. fin. Ext. de testam. Adde in Hospitalariis, ex equis & armis ipsis relictis, c, In vestra 10, Ext. De sepultur.* Nisi in taudem Ecclesiæ parochialis hæc legata relicta essent, *d, cap. fin.* aut Fratribus Ordinum Minorum & Prædicatorum, qui & in his aliisque relictis quartæ detractio nem patiuntur, *cap. 2, §. hujusmodi De sepultur. in Clement.* Et hæc de canonica portione parochiali.

§. 14, De Canonica portione Episcopali.

Est & canonica portio Episcopalis, quæ scilicet Episcopo competit ex relictis alicui Ecclesiæ, pro cura, quam ipse in suam Diœcesim impendit, *cap. Conquerente 16, in verb. mortuorum ext. De offic. jud. ord. cap. Officiis 4, cum cap. seq. Ext. De testam.* quæ & quandoque quarta est, quandoque tertia, juxta loci consuetudinem, *cap. Requisisti 15, Ext. de testam.* Cujus usus in disuetudinem abiisse videtur, & præscriptione contrariâ tolli posse, probat, *c, Quarta Ext. De præscrip.*